

NOKUTs tilsynsrapporter

Lokomotivførerutdanning

Norsk jernbaneskole

Oktober 2017

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved fagskolene. Dette gjør vi blant annet ved å godkjenne nye fagskoletilbud. Fagskoleutdanning er en yrkesrettet utdanning på et halvt til to år, som bygger på videregående skole eller tilsvarende realkompetanse. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT. Alle fagskoletilbud må tilfredsstillе nasjonale kvalitetsstandarder. NOKUT godkjenner også institusjonenes interne system for kvalitetssikring.

Tilbyder/Utdanningssted:	Norsk jernbaneskole
Utdanningstilbudets navn:	Lokomotivførerutdanning
Nivå/fagskolepoeng:	60
Undervisningsform:	Stedbasert
Sakkyndige:	Rolf Greijer og Arnfinn Tidemand Ruud
Dato for vedtak:	16. oktober 2017
NOKUTs saksnummer	16/00732

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. En fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen, må utdanningen være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av en utdanning. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering der NOKUT avklarer om forutsetningene er til stede for videre behandling, jf. fagskoletilsynsforskriften § 3-1. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om tilbyder oppfyller kravene til en styringsordning og et reglement som er tilfredsstillende og et system for kvalitetssikring som er godkjent.

Søknader som tilfredsstill forutsetningene for behandling blir vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot kravene i fagskoletilsynsforskriften kapittel 3.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Rolf Greijer
- Arnfinn Tidemand Ruud

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes et utkast til tilsynsrapport (kapittel 3 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbyder kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer eventuelle tilbakemeldinger fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

NOKUT har konkludert med at søknaden tilfredsstill kravene for godkjenning av fagskoleutdanning. I denne rapporten har vi samlet alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningen slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene skal sitte igjen med, og innholdet i utdanningen.

NOKUT, 16. oktober 2017

Øystein Lund
tilsynsdirektør

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	ii
1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningen	1
2 Innledende vurdering	2
2.1 Oppsummering	2
2.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	2
2.3 Konklusjon etter innledende vurdering	5
3 Sakkyndig vurdering av utdanningen.....	6
3.1 Oppsummering	6
3.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	7
3.3 Læringsutbytte (§ 3-2).....	13
3.4 Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3).....	13
3.5 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)	15
3.6 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5).....	16
3.7 Eksamen og sensur (§ 3-6)	21
3.8 Infrastruktur (§ 3-7)	22
3.9 Konklusjon etter sakkyndig vurdering	23
4 NOKUTs tilleggsvurdering av administrative opplysninger	23
5 Tilsvarsrunde.....	26
5.1 Søkerens tilbakemelding.....	27
5.2 Sakkyndig tilleggsvurdering.....	29
5.3 Endelig konklusjon fra de sakkyndige.....	30
5.4 NOKUTs tilleggsvurdering	30
6 Vedtak	30
7 Dokumentasjon	30
Vedlegg 1:.....	32

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningen

Norsk jernbaneskole søkte NOKUT 15. september 2017 om godkjenning av vesentlig endring av den godkjente fagskoleutdanningen *lokomotivførerutdanning*. Tilbyderen søker om endring i utdanningens omfang fra 90 til 60 fagskolepoeng. Utdanningen skal gis på heltid over ett år. Den omsøkte undervisningsformen er stedbasert, og den stedbaserte undervisningen vil finne sted på studiestedet Norsk jernbaneskole, Oslo. Det er ikke oppgitt noe krav til forholdstallet mellom undervisningspersonell og studenter, dette vil vi komme tilbake til i den sakkyndige vurderingen av søknaden. Ifølge søknadsskjemaet (side 24) var forholdstallet 1 faglig ansatt per 14,5 studenter i 2015.

Søker har allerede godkjenning for fagskoleutdanning *lokomotivførerutdanning*.

NOKUT har gjennomgått tilbyderens hjemmesider, www.jernbaneskolen.no. Tilbyder gir informasjon om utdanningen som de har søkt godkjenning for på hjemmesidene. Informasjonen er i samsvar med søknadens innhold og godkjenningsstatus i NOKUT. Det som står på hjemmesidene om tidligere godkjente utdanninger og opptakskrav til utdanningene stemmer overens med informasjonen NOKUT har. Hjemmesidene inneholder ikke informasjon som kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet.

2 Innledende vurdering

Teksten i dette kapittelet er NOKUTs administrative vurdering av de grunnleggende forutsetningene som må være oppfylt for kunne tilby fagskoleutdanning. Noen av kravene vurderes både av NOKUTs administrasjon, og den sakkyndige komiteen. Der det forekommer «vi» i kapittel 2, er det et uttrykk for NOKUTs administrasjon. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

Vi gjør oppmerksom på at vurderingen av tidligere godkjente kvalitetssikringssystem, styringsordninger og reglement vil være begrenset. NOKUT kan derfor senere påpeke feil og mangler dersom vi ved et fremtidig gjennomsyn avdekker det, selv om vi i denne søknadsrunden skulle finne at kvalitetssikringssystem, styringsordninger og/eller reglement tilfredsstillt kravene.

2.1 Oppsummering

Tilbyder oppfyller ikke på en tilfredsstillende måte alle kravene i fagskoleloven. Vi ser at dette er en konsekvens av lovendringen som trådte i kraft 1. juli 2016. Vi har besluttet at søknader som kom inn til søknadsfristen 15. september 2016, og som har slike mangler, ikke skal stoppes etter innledende vurdering, men sendes til sakkyndig vurdering. For at vi skal kunne fatte vedtak om godkjenning må imidlertid tilbyder oppfylle alle kravene på en tilfredsstillende måte i løpet av søknadsbehandlingen. Tilbyderen vil få anledning til å dokumentere de nødvendige endringene i tilsvarsrunden, etter at de har mottatt de sakkyndiges rapportutkast.

2.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

2.2.1 Krav i fagskoleloven med forskrifter

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.
 - b) System for kvalitetssikring
 - c) Organisasjon og ledelse. Det er tilbyders styre som er ansvarlig for utdanningen.
 - d) Studentenes læringsmiljø og rettigheter.
 - e) Vitnemål.
 - f) Reglement. Reglementet skal fastsette studentenes rettigheter og plikter, og være utformet slik at det sikrer lik og upartisk behandling.
 - g) Klageinstans. Styret selv fastsetter regler for klagebehandling. Minst én student skal være medlem i klageinstansen.

Vurdering

System for kvalitetssikring

Tilbyder fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 1. november 2012, jf. NOKUTs sak 10/66.

I fagskoletilsynsforskriften stilles det tydeligere krav til systembeskrivelsen, og til at tilbyder skal sette mål for kvaliteten i utdanningen. Vi har vurdert om systembeskrivelsen på en tilfredsstillende måte ivaretar de nye kravene. Vi har også vurdert om årsrapporten tilfredsstillende bestemmelsene § 5-1 (5) med merknader.

Tilbyder har laget en systembeskrivelse som består av de ulike elementene i kvalitetssikringssystemet og viser sammenhengen mellom disse. Beskrivelsen omfatter ansvarsforhold og rapporteringslinjer, og det fremgår hvordan informasjonen systemet fremskaffer blir brukt til å utvikle og forbedre utdanningene.

Tilbyder har satt mål for kvaliteten i utdanningene. Kvantitativ informasjon indikerer om målene er nådd. Det går frem av årsrapporten at tilbyder årlig gjennomgår utdanningskvaliteten basert på den informasjonen som fremkommer gjennom kvalitetssikringssystemet.

Det fremgår imidlertid ikke av årsrapporten hvorvidt tilbyder årlig vurderer om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter. Dette er et krav i fagskoletilsynsforskriften § 5-1 (4) andre punktum, og tilbyder må sørge for at dette blir innarbeidet i systemet for kvalitetssikring, slik at det blir fulgt opp i fremtiden.

Tilbyder innhenter tilbakemeldinger om kvaliteten i utdanningene fra studenter, undervisningspersonale, sensorer og aktører i yrkesfeltet.

Tilbyder har tatt i bruk et årshjul for kvalitetsarbeidet, slik NOKUT anbefaler.

Organisasjon og ledelse

NOKUT har tidligere funnet styringsordningen tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 10/66.

Styrets sammensetning oppfylder lovens krav, og det fremgår hvordan representanter for studentene og ansatte velges, og hvilke rettigheter representantene har.

Styrets ansvar for fagskoleutdanningen fremgår klart av styrevedtektene, og dekker de forhold styret er pålagt å ta ansvar for etter fagskoleloven.

Studentenes læringsmiljø og rettigheter

Søknaden dokumenterer på en tilfredsstillende måte hvem som har ansvar for de oppgaver som er beskrevet i fagskoleloven § 4a, og som påvirker studentenes rettigheter. Det kommer tydelig frem at styret har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø.

Vitnemål

Tilbyders mal for vitnemål inneholder ikke all nødvendig informasjon. Tilbyder må føre opp på vitnemålet at utdanningen ligger på nivå 5.1 (fagskole 1) i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Vitnemålet tilfredsstillende ellers alle kravene i fagskoleloven med forskrifter.

Reglement og forskrifter

NOKUT har tidligere funnet reglementet tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 10/66.

Endringene i fagskoleloven av 1. juli 2016 stiller krav til at tilbydere skal utforme en egen forskrift om opptak (fagskoleloven § 4). Det har tilbyder ikke gjort. Tilbyder må lage en forskrift om opptak som er i tråd med lovens krav og NOKUTs *Veiledning til tilbydere av fagskoleutdanning versjon 1.1* kapittel 4.1. Også reglene om innpassing og fritak må inngå i denne forskriften.

Endringene i fagskoleloven av 1. juli 2016 stiller krav til at tilbydere skal utforme en egen forskrift om avleggelse og gjennomføring av eksamen (fagskoleloven § 4). Det har tilbyder ikke gjort. Tilbyder må lage en forskrift om avleggelse og gjennomføring av eksamen som er i tråd med lovens krav og NOKUTs *Veiledning til tilbydere av fagskoleutdanning versjon 1.1* kapittel 4.2.

Klagebehandling

I fagskoleloven §13 stilles det krav om at det skal opprettes en lokal klagenemnd. Klagenemnden skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Lederen og varamedlemmet for lederen skal fylle de lovbestemte kravene for lagdommere. Lederen og varamedlemmet for lederen skal ikke være ansatt ved fagskolen. To av medlemmene skal være studenter.

Vi finner at klagenemndens ikke sammensetning oppfyller kravene i fagskoleloven. Rutinen for klagebehandling er ikke i samsvar med de nye kravene i fagskoleloven.

Tilbyder må utarbeide en instruks/rutine for klagebehandling i tråd med fagskolelovens § 13, som samler føringene for klagenemndas kompetanse og ansvar. Hensikten med et slikt dokument er å gi en samlet fremstilling av hvordan tilbyder håndterer klagesaker, til bruk både for studenter og for klagenemnden selv. Instruksen må omtale:

- klagebehandlingen (hvilke vedtak som kan klages på, gangen i en klagesak, frister, rett til begrunnelse)
- hvorvidt det er styret eller lokal klagenemnd som behandler klager etter § 7
- hvorvidt saker etter §§ 9–12 kan behandles i første instans av styret eller delegeres til klagenemnda
- at det alltid er nasjonalt klageorgan som er klageinstans for saker etter §§ 9–12
- at lokal klagenemnd er klageinstans for alle andre enkeltvedtak enn dem som omfattes av §§ 9–12
- hvorvidt lokal klagenemnd også behandler klagesaker som ikke gjelder enkeltvedtak

Det skal fremgå av instruksen at det er opprettet at en lokal klagenemnd. Det skal videre fremgå at nemnden består av fem medlemmer hvorav to er studenter, og hvor alle medlemmer har personlig vara. Det skal også fremgå av instruksen at klagenemndas kompetanse tilfredsstiller kravene i fagskolelovens § 13 om at nemndas leder og vara må oppfylle de lovbestemte kravene for lagdommere.

NOKUTs anbefaling

I dette avsnittet kommer NOKUT med noen generelle anbefalinger som vi gir til alle tilbydere på grunn av endringene i fagskoleloven som trådte i kraft 1. juli 2016.

I forbindelse med endringene i fagskoleloven og kravene til utforming av forskrift for opptak og forskrift for avleggelse og gjennomføring av eksamen, anbefaler vi at tilbyder erstatter dagens reglement med en forskrift. I forskriften bør tilbyder samle alle bestemmelser som gjelder studentenes rettigheter og plikter overfor skolen, slik at studentene enkelt kan finne dem. Der fagskoleloven gir detaljerte bestemmelser om innholdet i reglene, anbefaler vi at tilbyder kopierer lovteksten.

Tilbyder skal også utarbeide en instruks for klagebehandling, der det fremgår hvordan klagenemnda er sammensatt, hvilke saker klagenemnd og styre er ansvarlige for, og rutinen for klagebehandling, se nærmere anbefaling under overskriften *Klagebehandling* over. Vi anbefaler at styret benytter lovens

adgang til å delegere behandling av saker etter §§ 9-12 i første instans til klagenemda, da vi mener dette vil bidra til studentenes rettssikkerhet.

Konklusjon

Nei, kravene er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- innarbeide rutiner i systemet for kvalitetssikring for årlig å vurdere om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter
- føre opp på vitnemålet at utdanningen ligger på nivå 5.1 (fagskole 1) i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk
- lage en forskrift om opptak som er i tråd med lovens krav og NOKUTs *Veiledning til tilbydere av fagskoleutdanning versjon 1.1* kapittel 4.1. Også reglene om innpassing og fritak må inngå i denne forskriften.
- lage en forskrift om avleggelse og gjennomføring av eksamen som er i tråd med lovens krav og NOKUTs *Veiledning til tilbydere av fagskoleutdanning versjon 1.1* kapittel 4.2
- opprette en lokal klagenemd med fem medlemmer hvorav to er studenter, og hvor alle medlemmer har personlig vara. Klagenemdas leder og lederens vara må oppfylle de lovbestemte kravene for lagdommere.
- utforme en instruks for klagebehandling som er i tråd med fagskolelovens § 13 og som omtaler:
 - klagebehandlingen (hvilke vedtak som kan klages på, gangen i en klagesak, frister, rett til begrunnelse)
 - hvorvidt det er styret eller lokal klagenemd som behandler klager etter § 7
 - hvorvidt saker etter §§ 9–12 kan behandles i første instans av styret eller delegeres til klagenemda
 - at det alltid er nasjonalt klageorgan som er klageinstans for saker etter §§ 9–12
 - at lokal klagenemd er klageinstans for alle andre enkeltvedtak enn dem som omfattes av §§ 9-12
 - hvorvidt lokal klagenemd også behandler klagesaker som ikke gjelder enkeltvedtak

Tilbyder bør

- samle alle bestemmelser som gjelder studentenes rettigheter og plikter overfor skolen i én og samme forskrift
- delegere behandling av saker etter fagskolelovens §§ 9-12 i første instans til klagenemda

2.3 Konklusjon etter innledende vurdering

Søknaden går videre til sakkyndig vurdering til tross for at de grunnleggende forutsetningene ikke er oppfylt se, 2.1 *Oppsummering*.

Tilbyder må

- innarbeide rutiner i systemet for kvalitetssikring for årlig å vurdere om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter
- føre opp på vitnemålet at utdanningen ligger på nivå 5.1 (fagskole 1) i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk
- lage en forskrift om opptak som er i tråd med lovens krav og NOKUTs *Veiledning til tilbydere av fagskoleutdanning versjon 1.1* kapittel 4.1. Også reglene om innpassing og fritak må inngå i denne forskriften
- lage en forskrift om avleggelse og gjennomføring av eksamen som er i tråd med lovens krav og NOKUTs *Veiledning til tilbydere av fagskoleutdanning versjon 1.1* kapittel 4.2
- opprette en lokal klagenemd med fem medlemmer hvorav to er studenter, og hvor alle medlemmer har personlig vara. Klagenemdas leder og lederens vara må oppfylle de lovbestemte kravene for lagdommere
- utforme en instruks for klagebehandling som er i tråd med fagskolelovens § 13 og som omtaler
 - klagebehandlingen (hvilke vedtak som kan klages på, gangen i en klagesak, frister, rett til begrunnelse)
 - hvorvidt det er styret eller lokal klagenemd som behandler klager etter § 7
 - hvorvidt saker etter §§ 9–12 kan behandles i første instans av styret eller delegeres til klagenemda
 - at det alltid er nasjonalt klageorgan som er klageinstans for saker etter §§ 9–12
 - at lokal klagenemd er klageinstans for alle andre enkeltvedtak enn dem som omfattes av §§ 9-12
 - hvorvidt lokal klagenemd også behandler klagesaker som ikke gjelder enkeltvedtak

Tilbyder bør

- samle alle bestemmelser som gjelder studentenes rettigheter og plikter overfor skolen i én og samme forskrift
- delegere behandling av saker etter fagskolelovens §§ 9-12 i første instans til klagenemda, da vi mener dette vil bidra til studentenes rettssikkerhet.

3 Sakkyndig vurdering av utdanningen

Teksten i dette kapittelet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer «vi», er det et uttrykk for de sakkyndige. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

3.1 Oppsummering

Norsk jernbaneskole presenterer her en helhetlig og solid plan for lokførerutdanningen. Skolen har gjort en god jobb med å omsette kravene i førerforskriften til relevante og forståelige læringsutbyttebeskrivelser som kommuniserer godt. Praksis utgjør en stor del av utdanningen, og andelen praksis er større enn i dagens utdanning. Dette mener vi gjør at læringsutbyttet ivaretas på en god måte, selv om utdanningen får kortere varighet. Skolen har kuttet i utdanningen på en

hensiktsmessig måte, særlig ved å konsentrere opplæringen om de mest utbredte kjøretøyene. Sverige og Danmark organiserer nå lokomotivførerutdanningen på tilsvarende måte som Norsk jernbaneskole søker godkjenning for i denne saken.

Vi har funnet noen elementer som vi ønsker endret før vi kan anbefale NOKUT å godkjenne utdanningen. Det viktigste gjelder hvordan skolen sikrer at de har tilstrekkelig kontroll på kjørelærerne, slik at leverandørens plikter i henhold til kontrakten følges opp. Dette vil vi ha en nærmere beskrivelse av for å kunne vurdere som tilfredsstillende. Vi vil imidlertid anbefale NOKUT å godkjenne utdanningen dersom skolen kan møte våre krav (må-punkter) på en tilfredsstillende måte.

3.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

3.2.1 Opptak

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.

Vurdering

Skolen beskriver det formelle opptakskravet til utdanningen i §2 -3 Opptakskrav i skolens reglement og er følgende:

- *Søker må ha fullført og bestått norsk videregående opplæring enten med fagbrev innen elektrofag, teknikk og industriell produksjon, anleggsteknikk eller spesiell studiekompetanse med minimum 220 årstimer matematikk og 140 årstimer fysikk.*
- *Søker må ha fylt 20 år ved studiets start.*
- *Søker må oppfylle krav til helse som følger av Førerforskriften (FOR-2009-11-27- 1414)*
- *Søker må bestå skolens yrkespsykologisk skikkethetstest*
- *Søker kan framstille seg til skolens yrkespsykologisk skikkethetstest maksimalt to ganger. Minimum karantenetid mellom gjennomføring av testene er 18 måneder*

Lokomotivføreryrket er som nevnt tidligere et praktisk yrke og det er relevant å ha krav om en praktisk utdanning som inntakskrav for utdanningen. Vi mener at disse opptakskravene samsvarer godt med kravene for å bli en god lokfører.

Skolen har også beskrevet krav til realkompetanse i § 2-4 Realkompetansevurdering. Skolen har ikke utarbeidet kriterier for realkompetansevurdering, men henviser søker til fylkeskommunen for vurdering av sin realkompetanse opp mot skolens opptakskrav. Vi vurderer det slik at skolen enten må foreta denne vurderingen selv eller at de må undersøke om fylkeskommunen faktisk kan/vil vurdere realkompetanse til søkere opp mot fagbrev.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må foreta realkompetansevurdering selv, eller undersøke om fylkeskommunen faktisk vurderer realkompetanse opp mot søkekriteriene

3.2.2 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Vurdering

Lokomotivføreryrket er et yrke hvor det i tiden framover innføres ny teknologi både i kjøretøy og infrastruktur (ERMTS), og det er nødvendig for utdannelsen at den hele tiden samarbeider godt med jernbanevirksomhetene. Skolen beskriver da også i sin søknad at de samarbeider tett med jernbaneforetakene, gjennom læreplangruppa der representanter for jernbaneforetak og fagforening sitter. Det avholdes også samarbeidsmøter, hospitering og gjensidig faginformasjon gjennom utveksling av tekniske tegninger, innleie av instruktører og kjørelærere med videre med foretakene.

Vi vurderer at disse samarbeidsarenaene gjør at læringsutbytte for utdanningen er i henhold til det bransjen mener er nødvendig. Det er også i søknaden beskrevet av lærerne på skolen må opprettholde sitt sertifikat. Dette oppnås gjennom at de er deltidsansatt hos et jernbaneforetak. Det at lærerne ved skolen er ansatt i et foretak og må følge alle opplæringskrav hos foretaket, gjør etter vår mening at utdanningens læringsutbyttet blir i samsvar og relevant for det bransjen mener er nødvendig

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.2.3 Standarder, konvensjoner og avtaler

(3) Utdanninger som reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler skal tilfredsstillende kravene i disse.

Vurdering

Lokomotivførerutdanningen forholder seg til førerforskriftens struktur (førerforskriftens vedlegg IV, V og VI) innenfor infrastruktur og kjøretøy, samt yrkesmessig kompetanse som skolen anser som praksis. Se også forklaring i 3.2.2.

Skolen har utarbeidet sin utdanning på bakgrunn av kravene beskrevet i førerforskriften.

På vegne av den sakkyndige komiteen ba NOKUT Statens jernbanetilsyn om en tolkning av to spørsmål knyttet til førerforskriften og sikkerhetsstyringsforskriften (se NOKUTs sak 16/00732 dokumenter 17, 18 og 20).

Spørsmål 1 er knyttet til sikkerhetsstyringsforskriften kapittel 6 og lyder:

Dersom lokførerutdanningen forandres, så kan man stille seg spørsmål om dette er en vesentlig endring. I så fall må man gjennomføre en risikoanalyse i henhold til kravene i sikkerhetsstyringsforskriften. Dersom dette er tilfelle, faller ansvaret for å gjennomføre risikoanalysen på jernbaneforetaket eller på fagskolen?

Svar fra Statens jernbanetilsyn

Sikkerhetsstyringsforskriften gjelder kun for jernbanevirksomheter, og ikke for Jernbaneskolen. Statens jernbanetilsyn godkjenner ikke Norsk jernbaneskole, så en endring av opplæringen på jernbaneskolen skal ikke meldes tilsynet. Det blir opp til NOKUT å eventuelt vurdere om og hvordan de ønsker å følge opp en slik endring, da det er NOKUT som gir godkjenningen.

Det er i dag ingen virksomheter som utfører all opplæring selv. For det tilfelle at en jernbanevirksomhet ønsker å drive opplæring selv, og ikke benytte førere med opplæring fra Jernbaneskolen, er dette å anse som en vesentlig endring i sikkerhetsstyringen, og skal meldes til Statens jernbanetilsyn, jf. lisensforskriften § 19. Det samme vil gjelde om det skjer endringer i en slik opplæring.

Vurdering

Ut fra svaret fra Statens jernbanetilsyn konkluderer vi med at det ikke er NOKUTs ansvar å gjennomføre en risikoanalyse, ettersom det er jernbaneforetaket som utsteder førerens sertifikat.

Spørsmål 2 knyttes til førerforskriften §§ 6 og 21, samt kommisjonsvedtak 2011/765/EU, og lyder:

Den praksisen som gjennomføres ved jernbaneforetak [som en del av utdanningen] innebærer at et jernbaneforetak får betalt for å gjennomføre en del av utdanningen (praksisk) for fagskolens regning. Altså kan man ikke si at jernbaneforetaket utdanner eget personal i dette tilfellet. [...] Kan man si at [førerforskriftens] § 6 er oppfylt, eller ikke?

Svar fra Statens jernbanetilsyn

Tilsynet vil presisere at førerforskriften § 6 gjelder utstedelsen av en førers sertifikat. Dette er noe virksomhetene gjør selv, og det utstedes ikke av Jernbaneskolen. Opplæringen den enkelte får på Jernbaneskolen vil, etter dagens situasjon, som oftest danne grunnlaget for det sertifikatet som utstedes av virksomheten. Det er her viktig å presisere at det er den enkelte jernbanevirksomhet som er ansvarlig for utstedelsen av sertifikatet til en fører, og ikke Jernbaneskolen.

I de tilfeller hvor en virksomhet stiller sitt personale til disposisjon for Jernbaneskolen (i en instruktørrolle) foregår opplæringen i regi av Jernbaneskolen, og ikke av virksomheten som sådan. Om opplæringen foregår i skolens regi vil førerforskriften § 21 første ledd være gjeldende.

Vurdering

Ut fra svaret fra Statens jernbanetilsyn konkluderer vi med at et jernbaneforetak som ikke har tillatelse fra tilsynet til å utdanne andre enn egne ansatte, kan ta imot studenter og gi dem praksis som lokførerstudenter. I det aktuelle tilfellet stiller jernbaneforetaket personal til disposisjon for utdanning i regi av Norsk jernbaneskole, til tross for at selve togkjøringen ikke skjer i jernbaneskolens regi.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.2.4 Praksisavtaler

(4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Vurdering

Det er utarbeidet en rammeavtale/samarbeidsavtale om kjøp av opplæringstjenester mellom Norsk jernbaneskole og leverandører om kjøp som regulerer kravene til kjørelærere og til praksisopplæringen for studentene.

Norsk jernbaneskole har inngått avtaler i 2016 om gjennomføring av praksis (øvelseskjøring/skifting) med jernbaneforetakene NSB, NSB Gjøvikbanen, CargoNet, LKAB, Grenland Rail og Flytoget. Gjennomføringen skjer over hele landet der jernbaneforetakene har stasjoneringssteder med kjørelærere.

Skolen bestiller øvelseskjøring i foretak som skolen har avtale med. Foretakene fordeler studentene på kjørelærere (veiledere) som er godkjent av skolen til å gjennomføre praksis. Studentene følger en kjørelærer i vanlig turnus i perioden. Veiledningen består av én til én-veiledning gjennom hele perioden.

Praksis er delt opp i tre øvelseskjøringsperioder og en skifteperiode med henholdsvis 16 uker og 4 uker. Dette utgjør nesten halvparten av den totale opplæringen på 44 uker.

Avtalen sier at det bare kan benyttes kjørelærere (praksisveiledere) som har gjennomført fem dagers kjørelærerkurs i skolens regi. Kjørelærerne er inne på årlig faglig og pedagogisk oppdateringssamling. Godkjenningen må oppdateres hvert år, og det vises i søknaden at skolen har utarbeidet lister med dokumentasjon på godkjent personale på en god og oversiktlig måte. Det vises til vedlegg som dokumenter dette.

Det er etter vår mening en forutsetning for utdannelsen at skolen kan gjennomføre praksisopplæringen ute i virksomhetene. Avtalen er utformet og inneholder krav som gjør at studentene etter vår vurdering vil nå læringsutbyttet for utdanningen.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.2.5 Fagskolepoeng og arbeidsmengde

(5) Utdanningen skal ha et omfang av 30, 60, 90 eller 120 fagskolepoeng.

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500–1800 timer per år.

Vurdering

Skolen søker om å endre utdanningen fra 90 fagskolepoeng til 60 fagskolepoeng. Førerforskriften har vært gjeldende fra 2011, og kravene til førerbevis og sertifikat er ikke endret siden den gang. Det betyr at opplæringen på lokomotivførerutdanningen fortsatt skal gi opplæring innen de samme kravene.

Skolen har ikke endret opplæringsomfanget for førerbevis, de har tydeliggjort og tilpasset læringsutbyttet til NKR.

Det er innen kravene til sertifikat hvor de største endringen er gjort i forhold til nåværende omfang. Læringsutbyttet for sertifikatopplæringen er på samme måte som for opplæringen til førerbevis tilpasset NKR.

Det søkes nå om at lokomotivførerutdanningen skal være på 1624 timer, noe som ligger innenfor kravet på mellom 1500 – 1800 timer i året. Det fremkommer av tabellen under som er vedlagt studieplanen at det er satt fagskolepoeng innen hvert tema.

Undervisningsform	Førerbevis	Kjøretøy	Infrastruktur	Praksis	Totalt
Teoritimer	124	274	226		624
Praksistimer	40			668	708
Egenarbeid	36	110	86	60	292
Totalt	200	384	312	728	1624
Fagskolepoeng	5	15	15	25	60

Tabell 1: studiets emner, timer per emne fordelt på teori, praksis og egenarbeid samt fagskolepoeng for hvert emne og total for studiet.

Tabellen under er fra den gamle studieplanen hvor tidsbruken er i antall dager.

UNDERSVINGSFORM	MODUL FØRERBEVIS	MODUL GRUNNKURS	MODUL VIDERE-GÅENDE KURS	MODUL AVSLUTTENDE KURS	SUM
TEORIDAGER	18	33	41	45	137
PRAKSISDAGER*	6	27	40	38	111
STUDIEDAGER	1	11	14	19	47

* Med praksisdager menes øvelseskjøringer og praksisundervisning ute på kjøretøy

I mars 2017 ble det utgitt en ny nasjonal standard for opplæring av lokomotivførere som inneholder kravene i førerforskriften. Den nasjonale standarden inneholder bare faglige læringsmål og ingen krav til varighet. Standarden har imidlertid utarbeidet en tabell som viser sammenhengen mellom teoritimer, praksistimer og egentid gitt i prosent. Skolen har derfor utarbeidet sin nye plan på bakgrunn av den nasjonale standarden, og tilpasset omfanget til en varighet på 44 uker. Skolen har også i sin fordeling tilpasset fordelingen mellom teori, praksis og egentid til samme prosentvis fordeling som beskrevet i standarden.

Lokomotivføreryrket er et praktisk fag, og skolen har bare redusert praksisperioden med ca. 2 uker i forhold til nåværende undervisning. Skolen har imidlertid økt praksisdelen fra ca. 37% til 45 %, noe som også er beskrevet i standarden av den totalene utdannelsen.

Reduseringen i undervisningstimer fordeler seg slik:

Praksis:

Reduksjonen er på 82 timer, det vil si fra 810 timer (111 dager) til 728 timer

Studiedager:

Reduksjonen er på 51 timer, det vil si fra 343 timer (47 dager) til 292 timer.

Teori

Det er teoridelen i den nye sertifikatopplæringen hvor tidsbruken er redusert mest. Reduksjonen er på 376 timer, det vil si fra 1000 timer (137 dager) i gammel ordning til 624 timer i ny ordning.

Begrunnelsen fra skolen for å kunne redusere omfanget fra 59 uker som i dag til 44 uker er beskrevet i styrets vedlegg til søknaden.

Styret skriver:

«Styrets vedtak er et ønske om en kortere, mer fleksibel fagskoleutdanning med basis i en nasjonal læreplan. Vedtaket omfatter:

- *Utdanningstid på 40 – 44 uker*
 - *strukturelle endringer for å oppnå en mer fleksibel utdanning*
 - *endret oppbygning av fag og system for prøving*
 - *opplæring ved hjelp av færre kjøretøytyper/komponenter*
 - *undervisning lokalt og som fjernundervisning*
 - *bedre utnyttelse av digitale hjelpemidler gjennom utdanningen*
 - *etablering av læreplangruppe(r) med representanter fra operatørene for å utvikle opplæringsplan»*

Lokomotivføreryrket er i stadig endring, og utdannelsen må ta hensyn til at det innføres ny teknologi i kjøretøy og infrastruktur. Det er det skolen tar hensyn til når de nå endrer innhold/omfang i sin opplæring.

Førerforskriften gjelder i hele EØS-området, og vi har sett at lokomotivførerutdannelsen både i Sverige og Danmark er av samme omfang som det som nå Norsk jernbaneskole søker om. I Danmark gjennomføres praksisopplæringen på det kjøretøy og den strekningen som den kommende lokomotivføreren skal sertifiseres på.

Norsk jernbaneskole vil i den nye opplæringen gjennomføre opplæring på færre kjøretøy og strekninger, samt opprettholde praksisomfanget på samme nivå som i dag. Ved å konsentrere opplæringen på færre kjøretøy vurderer vi at denne endringen gjør at lokomotivføreraspirantene på en bedre måte enn før vil oppnå læringsmålene for utdannelsen.

På bakgrunn av ovennevnte beskrivelse er vår vurdering at en utdanning med et omfang på 60 fagskoleskolepoeng vil være tilstrekkelig for at læringsmålene for utdannelsen vil nås.

Det er jernbaneforetakene som sertifiserer egne lokomotivførere. Endringen på utdanningen på skolen vil gjøre at jernbanevirksomhetene må vurdere sin egen opplæring mot opplæringen som blir gitt på jernbaneskolen.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.3 Læringsutbytte (§ 3-2)

Utdanningen skal gi ett samlet læringsutbytte som er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttet skal beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Vurdering

Norsk jernbaneskole lister opp førerforskriftens krav til yrkesmessig kompetanse for at førere kan framføre trekkraftkjøretøy på det nasjonale jernbanenettet. Lokomotivførerutdanningen har strukturert læringsutbytte for utdanning ved kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse på en oversiktlig måte. Søker har også beskrevet nivåene i henhold til kriteriene for fagskole 1 og alle kulepunktene i NKR-matrisen er dekket. Læringsutbyttebeskrivelsene er utformet som en beskrivelse av hva kandidaten skal kunne.

Læringsutbyttet for utdanningen er etter vår mening tilstrekkelig for at lokomotivførere med nødvendig virksomhetsopplæring på infrastruktur, kjøretøy og interne regler kan fungere i lokomotivføreryrket.

Når det gjelder vitnemålet fra skolen, inneholder det forskriftskrav, læringsutbytter innen generell kompetanse, kunnskap, og ferdigheter, samt beskrivelse av praksis. En framtidig arbeidsgiver vil etter vår vurdering ha tilstrekkelig informasjon for å vite hva en student har lært og hva som må til av bedriftsinternopplæring for at lokomotivføreren skal kunne framføre tog på det nasjonale jernbanenettet.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.4 Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3)

3.4.1 Utdanningens navn

(1) Utdanningens navn skal være dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.

Vurdering

Utdanningen heter lokomotivførerutdanningen og er det samme som nåværende utdanning.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.4.2 Utdanningens innhold og emner

(2) Utdanningens innhold skal være egnet for å nå læringsutbyttet.
(3) De ulike emnene skal til sammen bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte. |
|--|

Vurdering

Lokomotivførerutdannelsen er bygd opp slik at studenten skal nå de læringsmålene som er beskrevet i førerforskriften og som er skolens mål for læringsutbytte.

Kravene til lokfører er beskrevet i førerforskriften, og utdanningen er delt inn i emnene førerbevis, praksis, infrastruktur og kjøretøy.

Studiet starter med emnet førerbevis, og når studenten har bestått dette emnet, utsteder Statens jernbanetilsyn et førerbevis. Dette emnet er tydelig beskrevet i studieplanen, både når det gjelder mål og forventet arbeidsmengde. Etter at studenten har fått utstedt førerbevis, gis det opplæring i emnene som er beskrevet under tema sertifikat i førerforskriften. Disse emnene er også tydelig beskrevet når det gjelder læringsmål og forventet arbeidsmengde.

Det er imidlertid ikke beskrevet tilstedeværelse for emnet «førerbevis» i studieplanen. Skolen har ansvar for studentene så lenge de er på aktiviteter som hører til studiet, selv om det er Statens jernbanetilsyn som utsteder førerbeviset. Fraværsbestemmelsene for emnet «førerbevis» må komme tydeligere frem i reglementet»

Vi synes studieplanen er lett forståelig, og er bygd opp slik at læringsutbyttet for utdanningen vil kunne nås.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må implementere fraværsregler for førerbevis i skolens reglement.

3.4.3 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Vurdering

Skolen har utarbeidet en studieplan som i hovedsak er bygd opp etter følgende formelle krav:

- *utdanningens navn*
- *opptakskrav*
- *omfang (fagskolepoeng) og forventet arbeidsmengde (for utdanningen som helhet og for hvert emne) oppbygning/organisering av utdanningen*
- *læringsutbyttebeskrivelser og faglig innhold for utdanningen som helhet*
- *læringsutbytte og faglig innhold for hvert emne, inkludert eventuell praksis*
- *beskrivelse av den indre sammenhengen i utdanningen*
- *undervisningsformer og læringsaktiviteter*
- *arbeidskrav og vurderingsordninger*
- *litteraturliste/læremidler*

Skolen har vedlagt studieplanen i sin søknad. De har i søknaden henvist til hvor i studieplanen elementene i ovennevnte kulepunkter er beskrevet. Vi mener skolen har utarbeidet en studieplan som inneholder beskrivelser innen de tema som kreves. Den er lett å forstå og gir studentene en god oversikt over læringsutbytter, inntakskrav, tilstedeværelsesplikt med mer.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.5 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)

3.5.1 Veiledning og oppfølging

(1) Utdanningen skal ha et pedagogisk opplegg som sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.

Vurdering

Søknaden beskriver at for at studentene skal få best mulig læringsutbytte, har skolen tett oppfølging av alle studenter, og at de prøver å møte den enkelte gjennom tilrettelagte læringsteknikker og læringsstiler.

Skolen har 6 opptak av studenter i året, og klassene har fra 20 -22 studenter. Det gjennomføres en egen oppstartsuke hvor studieteknikk, sikkerhet i og ved spor, førstehjelp, tekniske hjelpemidler og andre praktiske verktøy gjennomgås. Det er tilegnet en faglærer (instruktør) til hvert emne som gir studentene tilbakemeldinger på tester og innleveringer som også studentene kan kontakte for individuell oppfølging av faglige eller sosiale problemstillinger.

Skolen beskriver at de har tilrettelagt for at studentene skal få et variert innhold av praktisk og teoretisk undervisning og at skolen tilrettelegger at faglærere skal kunne følge opp den enkelte student individuelt. Vi vurderer det skolen beskriver i sin søknad om veiledning og oppfølging av studenten er tilstrekkelig for at læringsutbyttet nås.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.5.2 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

(2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Vurdering

Lokomotivførerutdanningen er en praktisk-teoretisk utdanning hvor ca. 45 % av all opplæring skjer i praksisfeltet. Utdanningen er delt inn i emnene førerbevis, praksis, infrastruktur og kjøretøy.

Praksisfaget består av øvelseskjøring med en egen kjørelærer/lokomotivfører i et tog i rute. Studenten følger en lokomotivfører/kjørelærer i vedkommendes arbeidsturnus, og får selv også framføre toget. I øvelseskjøringen gir kjørelærer tilbakemeldinger og veiledning etter kriterier som skal læres i praksisperioden.

Det gjennomføres også egen opplæring i skifting, hvor studentene får opplæring i klargjøring av tog og praktisk utførelse av skifting. I skifteopplæringen har skolen faglig ansvarlig som følger opp det enkelte kurset. I praksisundervisningen skriver studenten og kjørelærer i egen loggbok som inneholder vurderinger av læringsutbytte, hva som er undervist og tilstedeværelse. Loggboka brukes underveis og også etter endt praksisopplæring.

Når det gjelder emnene førerbevis, infrastruktur og kjøretøy, skriver skolen i søknaden at «Studentene vil møte forelesninger, gruppearbeid, studentframføringer, ekskursjoner, arbeid i og ved skolens togsett, kjøring av tog i simulatorer, undervisning i og ved spor, e-læringsoppgaver, litteratur mm».

Vår vurdering er at skolens beskrivelsene av det praktiske og teoretiske opplegget er hensiktsmessig og tilfredsstillende læringsutbyttet for lokomotivførerutdanningen.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.6 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5)

3.6.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- a) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.

b) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.c) Digital kompetanse relevant for utdanningen.d) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Vurdering

Skolen har vedlagt kravspesifikasjon til undervisningspersonell og tabeller som viser undervisningspersonalets faglige og pedagogiske kompetanse. De viser også til liste med godkjente instruktører og kjørelærere, som etter vår oppfatning viser at skolen har god styring på alle som er involvert i lokomotivførerutdanningen.

I vedlagte kravspesifikasjon beskriver de følgende felles krav for godkjenning av personale:

- *God forståelse av sikkerhet og etterlevelse av regelverket*
- *Profesjonell holdning til rollen som representant for skolen og til forholdet mellom egen arbeidsgiver og andre jernbaneforetak*
- *Detaljerte kunnskaper om innholdet i den aktuelle læreplanen*
- *Oppdaterte kunnskaper om styringssystem og dokumentasjon i egen virksomhet*
- *Grunnleggende digital kompetanse*

Skolen deler sitt undervisningspersonale inn i kategoriene instruktører, faglærere og veiledere (kjørelærere).

Skolen skriver at instruktør og faglærere skal ha formell fagkompetanse, dyptgående kunnskaper / utdypende kompetanse innen arbeidsområdet de skal undervise i.

Instruktører skal være aktive lokomotivførere og ha minst tre års erfaring fra yrket. Når det gjelder faglærere, må de være sertifiserte lokomotivførere. Det betyr at for å kunne være det, må faglærerne opprettholde førergodkjenning i det jernbaneforetaket de er tilknyttet. Veiledere skal også ha formell fagkompetanse innen det aktuelle arbeidsområdet, være i aktiv tjeneste på området og ha minst tre års erfaring fra yrket.

Skolen har vedlagt lister som viser at alle som underviser innehar disse formelle kravene.

Når det gjelder pedagogisk kompetanse, skal instruktør og faglærer ha formell pedagogisk kompetanse fra høyskole eller lignende. Veiledere (kjørelærere) må gjennomføre skolens kjørelærerkurs, eller ha tilsvarende pedagogisk utdanning.

Det er beskrevet at den pedagogisk kompetansen for alle vedlikeholdes gjennom årlige samlinger i regi av Norsk jernbaneskole.

Skolen har vedlagt dokumentasjon som viser at alle som er tilknyttet skolen, har vedlikeholdt sin kompetanse.

Skolen har stedsbasert undervisning og skriver i sine krav at alle som er tilknyttet skolen har grunnleggende digital kompetanse. Alle som underviser ved skolen er lokomotivførere og har krav til grunnleggende digital kompetanse når de kjører tog, ved at de må kunne benytte de digitale verktøy som kreves for å kunne fremføre tog.

Alle som underviser ved skolen er sertifiserte lokomotivførere og opprettholder sin kompetanse i det selskapet hvor de har sin sertifisering. Det betyr også at de gjennomfører faglig etteropplæring etter kravene til sertifikat i de selskapene de er knyttet til, i tillegg til årlig oppdatering i regi av skolen.

Skolen skriver i sin søknad et forholdstallet mellom faglig ansatt og student var 1:14.5 og de skriver videre at i 2016 ble ingen undervisning avlyst.

Lokomotivførerutdanningen er en praktisk utdanning. Skolen har beskrevet og dokumentert kravene til kompetanse på en tydelig og oversiktlig måte som gjør at skolen tilfredsstiller de formelle kravene til faglig kompetanse hos undervisningspersonale.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.6.2 Praksisveiledere

(2) For utdanninger med praksis skal eksterne praksisveiledere ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Vurdering

Skolen benytter et stort antall praksisveiledere (ca. 300) i øvelseskjøring og skifteopplæring og de har inngått avtaler med flere jernbaneforetak om øvelseskjøringer.

Det er tegnet en avtale for kjørelærere og en for instruktører/sensorer.

I avtalen for kjørelærere står det at

«Jernbaneforetakene plikter å gi studentene nødvendig og forsvarlig opplæring.

Leverandørens kjørelærer plikter å:

- *veilede studenten etter gjeldende opplæringsplan*
- *gi den enkelte student saklig og konstruktiv tilbakemelding på utførte oppgaver*
- *gi den enkelte student skriftlig tilbakemelding, med kopi til oppdragsgiveren, ved avslutning av hver øvelseskjøringsperiode*
- *opptre på en profesjonell måte, og bidrar til et godt læringsmiljø»*

Norsk jernbaneskole skiver at alle veiledere gis et 5 dagers kjørelærerkurs og en årlig faglig og pedagogisk oppdatering. Vi stiller spørsmål om skolen har tilstrekkelig kontroll på at alle disse kjørelærerne har nødvendig faglige og pedagogiske kompetanse. Skolen har dokumentert i søknaden at alle kjørelærerne de har knyttet til seg har nødvendig kompetanse. Vi finner det imidlertid uklart hvordan kjørelærerne blir fulgt opp når de veileder studentene i aktiv togkjøring. Det er også uklart hvordan skolen sikrer at jernbaneforetakene gir studentene god og forsvarlig veiledning.

Når det gjelder instruktører/sensorer, er følgende krav beskrevet i avtalens punkt 4.3 Gjennomføring av pedagogisk grunnutdanning:

«Oppdragsgiver skal vederlagsfritt tilby grunnutdanning innen pedagogikk for de av leverandørens ansatte som er stilt til Oppdragsgiverens disposisjon, jf pkt 3.1, og som ikke allerede har gjennomført slik utdanning. Den pedagogiske grunnutdanningen på 15 studiepoeng, er forutsatt gjennomført i regi av oppdragsgiveren i samarbeid med aktuell høyskole. Som en del av grunnutdanningen vil instruktørene hospitere 10 undervisningsdager ved kurs hos oppdragsgiveren. Oppdragsgiveren skal også avholde obligatoriske årlige oppdateringssamlinger, begrenset til inntil 3 virkedager pr år.»

Skolen har knyttet til seg ca. 30 instruktører/sensorer fra eksterne leverandører og de dokumenter at de får den opplæringen som avtalen beskriver.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte

Tilbyder må beskrive hvordan det sikres at de har tilstrekkelig kontroll på kjørelærerne, slik at leverandørens plikter i henhold til kontrakten følges opp.

3.6.3 Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet

(3) Undervisningspersonalet må være stort og stabilt nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter.
--

Vurdering

Norsk jernbaneskole skriver i sin søknad at de har 1 hovedlærer, 3 fagsjefer og 6 faglærere i tillegg til at de har inngått avtaler om instruktørleveranse med flere jernbaneforetak.

Fagsjefer har lav undervisningsprosent (ca. 35 %) for å drive utviklingsarbeid og oppfølging av instruktører og faglærere. Faglærere har også lav undervisningsprosent (ca. 60 %), og skolen skriver at dette er for at skolen skal kunne stille vikarer ved eventuell sykdom. Skolen har dokumentert dette med et eksempel på en årsplan for undervisningen.

Skolen har knyttet til seg ca. 300 kjørelærere for å kunne gjennomføre den nødvendige praksisopplæringen. Alle disse forskjellige kjørelærerne må kunne veilede studentene slik at de oppnår læringsutbyttet.

Skolen har ca. 35 instruktører, 21 sensorer på infrastruktur og 27 på kjøretøy som er tilknyttet forskjellige jernbaneforetak.

Skolen har dokumentert at ingen undervisning har blitt avlyst grunnet sykdom blant instruktørene i 2016.

Vi mener at skolen har beskrevet og dokumentert at undervisningspersonalet har en størrelse og stabilitet som gjør at fastsatte læringsaktiviteter kan gjennomføres.

Med tanke på NOKUTs krav til kravspesifikasjon mener vi at tilbyderen må oppgi forholdstall mellom antall lærere og antall studenter, se NOKUTs kommentar i 1.1.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må oppgi forholdstall mellom antall lærere og antall studenter i kravspesifikasjonen.

3.6.4 Faglig ansvarlig

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.

Vurdering

Lokomotivførerutdanningen har p.t. fire fagsjefer og seks faglærere som er ansatt i 100 % faglige stillinger. Fagsjefene har ansvar for hver sitt faglige område; Planverk, Kjøretøy, Infrastruktur og Praksis.

Fagsjefene har ansvar for

- å gi oppdatert veiledning internt og eksternt på fagområdet
- å utvikle og gjennomføre opplæringen innen fagområdet i tråd med læreplan og opplæringsplan
- å utvikle, oppdatere og kvalitetssikre opplæringsplaner og læremidler
- å kvalitetssikre den faglige delen av undervisningen utført av skolens faglærere, instruktører og kjørelærere
- å lede faglige utviklingsprosjekt
- å tilrettelegge for at faglige ansatte, sensorer og instruktører får faglig oppdatering
- å godkjenne instruktører, sensorer og kjørelærere
- å ivareta den fagspesifikke kontakten med jernbanesektoren
- å utvikle, tilrettelegge og gjennomføre vurderingen av studentens læring (eksamen og praksisvurdering)
- å ivareta studenter, lærere og instruktørers sikkerhet i og ved spor (HMS)

Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse og skolen skriver i sin søknad at en av fagsjefene er Lokomotivførerutdanningens faglige ansvarlige.

Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling og skolen dokumenter i søknaden at de oppfyller dette kravet.

Fagsjefene/hovedlærer er utdannet lokomotivførere, har arbeidet som lokomotivfører i minimum 4 år og har minimum 15 studiepoeng pedagogikk. Det er vår oppfattelse at fagsjefene har god kompetanse til å kunne følge opp ovennevnte kulepunkter.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.7 Eksamen og sensur (§ 3-6)

3.7.1 Eksamens- og vurderingsordningene

(1) Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Lokomotivførerutdanningen beskriver at de gjennomfører muntlig og skriftlig eksamen i emnene Infrastruktur og Kjøretøy. Gjennom opplæringen gjennomføres flere prøver og tester som vurdering for læring.

Emnet Praksis vurderes av kjørelærer/veileder/instruktør. Delemne skifting og delemne øvelseskjøring vurderes etter satte kriterier. Veileder gjennomfører fastsatt vurdering for læring under øvelseskjøring 1 og 2. Sluttvurdering delemne øvelseskjøring blir satt under øvelseskjøring 3.

For å sikre at alle studentene har grunnleggende kunnskap til normaldrift og uregelmessig drift, som studenten kanskje ikke erfarer under praksis, gjennomføres avsluttende eksamen i teoretiske fag. Lokomotivføreryrket har ikke høye krav til skriftlighet, men studentene må kunne lese og forstå tegninger og tekst. Skolen har derfor eksamensordning med både skriftlig og muntlig vurdering.

Skolen har i søknaden beskrevet at læringsutbyttet som studentene skal oppnå etter endt utdanning er i henhold til førerforskriftens krav. Vi vurderer skolens beskrivelser av eksamens- og vurderingsordningene som å være egnet til å vurdere om læringsutbytte for utdanningen nås.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.7.2 Sensorenes kompetanse

(2) Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Skolen skriver i sin søknad at de benytter eksterne sensorer for eksamener i teoriemnene Infrastruktur og Kjøretøy. Sensorene er hentet fra jernbaneforetak og fyller kravspesifikasjon for undervisningspersonell. De vil ha gode kunnskaper og ferdigheter om lokomotivføreryrket og derav også om læringsutbyttet som skal vurderes.

Praksisvurdering foretas av eksterne kjørelærere/veiledere i samarbeid med fagpersonellet ved skolen. Kjørelærer er ekstern og foretar vurdering for læring under øvelseskjøring 1 og 2, og bestemmer vurderingen for delemne skifting og øvelseskjøring. Skolen gir samlet sluttvurdering i emnet basert på vurderingene i delemnene.

Veiledere og sensorer er alle godkjente lokomotivførere eller har annen formell, inngående kunnskap og ferdigheter om læringsutbyttet som skal vurderes. De holdes oppdatert og veiledes gjennom nær kontakt med fagskolens personell. Det er fastsatt tydelige kriterier for vurdering av studentene. Ved skriftlig eksamen benyttes kandidatnummer slik at studentens identitet er skjult for sensor.

Alle sensorer må ha gyldig sertifikat og være praktiserende lokomotivførere. Dette, sammen med ovennevnte beskrivelse, gjør at vi mener sensorene har kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.8 Infrastruktur (§ 3-7)

Tilbyder skal ha lokaler, utstyr, informasjonstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold som er tilpasset utdanningen, og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Vurdering

Skolen skriver i søknaden at de disponerer lokaler hvor de har tilgang til:

- tekniske modeller til bruk i undervisningen, lærebøker, uniform og annet verneutstyr.
- et uteområde med et motorvognsett av typen 69 som brukes til praktisk undervisning.
- et simulatorsenter med 6 førerrom og 3 toglederstasjoner
- plass i verksteder, lokomotivstaller, driftsbanegårder internt i Jernbaneverket, hos samarbeidende jernbaneforetak for å få tilgang til større komponenter og andre typer lokomotiv, vogner mm.
- ERTMS-simulatorer og ATC-desker som en del av ny teknologi i togframføring.

Skolen sørger også for losji i de tilfeller der studenter får praksisplass utenom hjemstedet. Studentene har fri reiser med NSB persontog over hele landet, og billetten benyttes til reiser i forbindelse med skolegang og praksis.

Skifteopplæring i praksis gjennomføres på skifteområder på Hønefoss og nærliggende områder.

Skolen beskriver at IKT-tjenester består av fri tilgang for studenter til en rekke tjenester som er tilgjengelig døgnet rundt, tilgang til to egne datarom som blir brukt til undervisning og opplæring med til sammen 35 PC-er, i tillegg til et åpent mediatek med 4 PC-er. Skolen har en multifunksjonsprinter for utskrift og kopiering for studenter.

It's learning brukes primært som skolens læringsplattform, som studentene får tilgang til og opplæring i første skoledag. Læremateriell, kommunikasjon, prøver og tilbakemeldinger foregår via It's learning. Skolen har også 1 klassesett på ca. 20 bærbare PC-er for utlån til studenter.

Skolen har sørget for tilgang til distribusjonssystem for ruter og kunngjøringer til tog (FIDO). Studentens eget nettbrett sikrer tilgang til ruter også under togframføring i Praksis.

Vår vurdering er at ovennevnte opplisting gjør at skolen har en infrastruktur som er innfor kravene til fagskoleutdanningen.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.9 Konklusjon etter sakkyndig vurdering

Utdanningen anbefales ikke godkjent.

Tilbyder må

- foreta realkompetansevurdering selv, eller undersøke om fylkeskommunen faktisk vurderer realkompetanse opp mot søkekriteriene
- implementere fraværsregler for førerbevis i skolens reglement
- beskrive hvordan det sikres at de har tilstrekkelig kontroll på kjørelærerne, slik at leverandørens plikter i henhold til kontrakten følges opp
- oppgi forholdstall mellom antall lærere og antall studenter i kravspesifikasjonen

4 NOKUTs tilleggsvurdering av administrative opplysninger

NOKUT mottok 11. mai 2017 og 19. juni 2017 dokumenter fra tilbyder som skulle besvare kravene i kapittel 1 i denne rapporten (jf. NOKUT saksnummer 16-00732-19 og 16/00732-21). For å sikre fremdriften i saksbehandlingen har vi valgt å vurdere disse før vi sender rapportutkastet på tilsvar.

Vi krever ikke at den omarbeidede forskriften skal være kunngjort før vi kan fatte vedtak, det er tilstrekkelig at den er vedtatt av styret. Dersom dere ikke rekker å få vedtatt en endret forskrift innen tilsvarsfristen, vil vi kunne gi tilsagn om godkjenning. Dette kan vi gjøre dersom dere legger frem et utkast til forskrift som tar hensyn til punktene under. NOKUT vil siden kunne fatte vedtak om godkjenning når dere kan dokumentere at forskriften er vedtatt av styret.

Vitnemål

Vitnemålet er nå påført riktig NKR- nivå (nivå 5.1). Dette er tilfredsstillende.

Kvalitetssikringssystem

Vi krevde at tilbyder innarbeider rutiner i systemet for kvalitetssikring for årlig å vurdere om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter. Dette er tatt inn som årlig punkt under kvalitetsleders ansvar i den nye systembeskrivelsen (revidert 7. mars 2017). Dette er tilfredsstillende.

Styringsordning

Ved en feil vurderte vi ikke om tilbyders styrevedtekter er i tråd med fagskoleloven i vår innledende vurdering. Tilbyders styrevedtekter er ikke i tråd med endringene i fagskoleloven som trådte i kraft i 2016. Dere får anledning til å rette opp dette i tilsvarsrunden.

Det fremgår av vedtektene at styret «har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø». Vi anbefaler at det tydeliggjøres at dette omfatter det fysiske og psykiske arbeidsmiljøet.

Vedtektene fastsetter at styret kan delegeres sin avgjørelsesmyndighet til andre ved skolen. Her må det tydeliggjøres at dette kan gjøres med mindre annet er spesifisert. I tillegg må det spesifiseres når ansvaret ikke skal kunne delegeres.

§ 9 i vedtektene lister opp hva som er styrets ansvar. I det første punktet i listen må det tilføyes at styret ikke bare har ansvaret for at det foreligger en plan for utdanningen, men at styret også er ansvarlig for selve gjennomføringen. Videre i første punkt angis det at styret skal «ha ansvar for at skolens undervisning er lagt opp i samsvar med bestemmelsene i fagskoleloven». Fagskoleutdanninger reguleres imidlertid av flere lover og forskrifter. Vi anbefaler derfor at tilbyder gjør en endring som åpner for at utdanningen skal gis i samsvar med *gjeldende lover og forskrift og NOKUTs godkjenning*.

I det ellefte punktet i § 9 må tilbyder sørge for at det går frem at det skal være et samarbeid mellom *styret*, skolens ledelse og studentorganet.

Det fjortende punktet må omskrives, slik at det går tydelig frem at det dreier seg om den lokale klagenemnden og om kravene til lokal klagenemnd fastsatt i fagskoleloven § 13. Klagenemnda skal behandleklager over enkeltvedtak. I styrets vedtekter må det også tydeliggjøres at styret kan bestemme at klagenemnda skal behandle andre klagesaker enn enkeltvedtak – det kan for eksempel dreie seg om klager på det fysiske arbeidsmiljøet, åpningstider på informasjonstjenester, med videre. Det må videre fremgå av styrevedtektene at styret kan bestemme at klagenemnden kan fatte vedtak i første instans i saker etter fagskoleloven §§ 7, 9, 10, 11 og 12. Saker etter disse paragrafene kan ikke behandles av andre organer ved fagskolen enn av styret eller den lokale klagenemnden. Alle klager på vedtak etter disse paragrafene skal behandles av den nasjonale klagenemnden. En slik delegering av styrets myndighet behøver ikke være gjort i vedtektene, men må fremgå av klagenemndas instruks og eventuelt tilbyders forskrift/reglement.

Forskrift om opptak og avleggelse og gjennomføring av eksamen

Tilbyder har utformet en utkast til forskrift om opptak og om avleggelse og gjennomføring av eksamen. I forskriften er alle bestemmelser som har betydning for studenten (opptak, fravær, eksamensreglement med mer) dekket, slik at forskriften vil erstatte det tidligere reglementet. Dette er hensiktsmessig og i tråd med NOKUTs anbefalinger. Forskriften dekker på en tilfredsstillende måte de spesifikke kravene vi stilte i kapittel 2.3 i dette rapportutkastet.

Det er imidlertid noen forhold som ikke ser ut til å være i tråd med *forskrift om fagskoleutdanning*. Vi finner ikke bestemmelser om fritak og innpassing (forskrift om fagskoleutdanning § 1-1) utover en bestemmelse om fritak for førerbevisopplæringen i skolens forskrift § 2-7. I tillegg har de sakkyndige vurdert at bestemmelsene om opptak på grunnlag av realkompetanse må endres, se 3.2.1 i dette rapportutkastet.

Det må fremgå av § 1-4 om studentens plikter hva som er konsekvensen av brudd på bestemmelsene. Det må også fremgå hvem som eventuelt fatter vedtak i slike saker, og informeres om klageadgangen.

I § 3-8 (2), om ny sensur etter klage, bør det tydeliggjøres at det skal benyttes en eller flere *nye* sensorer.

§ 3-10 om annullering og utestenging er ikke i tråd med fagskoleloven § 10. Bortvisning er ikke beskrevet, men ifølge loven er det et vilkår for å utestenge en student at det først har vært fattet vedtak om bortvisning. Bestemmelsen mangler videre andre vilkår for utestenging og bortvisning, som at

reaksjonene kan ilegges når en student *gjentatte ganger* opptrer på en slik måte som er beskrevet i loven, tross skriftlig advarsel. Vi anbefaler at dere bruker lovteksten for å ikke miste slike viktige presiseringer, og for å samle alt i deres forskrift for studentene.

Det bør generelt gå frem av forskriften hvilke vedtak som er enkeltvedtak, og vises til klageretten og kapitlet om klagebehandling under hver bestemmelse som omhandler enkeltvedtak (eksempler er §§ 1-5 og 1-6).

Forskriften har noen feil i henvisninger: Blant annet henvises det i §3-5 til «§ 1-7 i denne forskriften», men forskriften inneholder ikke noen § 1-7; og i § 3-10 (2) henvises det til § 3-8 (1), men det synes å skulle ha vært § 3-10 (1). Tilbyder må rette opp slike feil.

Klagenemndens sammensetning og kompetanse og klageinstruks

Tilbyder har utformet en klageinstruks som også beskriver klagenemndens sammensetning og kompetanse. Klagenemnden oppfylder kravene i fagskoleloven. Klageinstruksen er lett å lese og inneholder den informasjonen NOKUT har krevd. Vi finner den tilfredsstillende.

Konklusjon

Nei, de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må sørge for å følge opp kulepunktene under før vi kan fatte vedtak.

Tilbyder må

- foreta realkompetansevurdering selv, eller undersøke om fylkeskommunen faktisk vurderer realkompetanse opp mot søkekriteriene
- ta inn bestemmelser om fritak og innpassing i forskriften sin
- beskrive konsekvensene av brudd på § 1-4 samt hvem som eventuelt fatter vedtak i slike saker, og informeres om klageadgangen
- sørge for at viktige detaljer fra fagskoleloven ikke utelates, for eksempel om annullering, utestenging og bortvisning
- rette opp feil i henvisninger

Tilbyder bør

- presisere i styrevedtektene at undervisningen skal være i samsvar med gjeldende lover og forskrift, og NOKUTs godkjenning
- sørge for at det går frem av forskriften hvilke vedtak som er enkeltvedtak, og vise til klageretten og kapitlet om klagebehandling under hver bestemmelse som omhandler enkeltvedtak.
- kopiere lovteksten om annullering, utestenging og bortvisning
- presisere at det oppnevnes nye sensorer ved ny sensur etter klage

5 Tilsvaarsrunde

NOKUT mottok 19. oktober 2017 tilsvaer fra Norsk jernbaneskole på vår innledende administrative vurdering og de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport.

Under presenterer vi søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen, samt NOKUTs og de sakkyndiges tilleggsvurdering av de opprinnelig underkjente kravene.

5.1 Søkerens tilbakemelding

«Tilbyder må foreta realkompetanse selv, eller undersøke om fylkeskommunen faktisk vurderer realkompetanse opp mot søkerkriteriene.»

I forrige revisjon av skolens reglement ble skolens bestemmelser vedrørende realkompetansevurdering godkjent. NOKUT formidlet da at det var en god måte å gjøre dette på.

I ettertid tok skolen telefonkontakt med skolemyndigheten for videregående opplæring, og fikk som svar at dette var hvordan de kunne gjøre vurdering av kompetanse for fagbrev. De henviste til «Praksiskandidatordningen og Opplæringsloven §3-5». (vedlegg 3)

Bestemmelsen gjør det mulig å ta fag- eller svenneprøve på grunnlag av allsidig praksis i faget. Praksiskandidatordningen er en ordning for personer som kan dokumentere lang og allsidig yrkespraksis. Praksiskandidatordningen er derfor ikke en opplæringsordning, men en rett til å melde seg til fag- eller svenneprøve uten opplæring i skole og læretid i bedrift.

Vedrørende realkompetansevurdering av spesiell studiekompetanse i fagene matematikk, fysikk og norsk henviser skolen til privatpraksisordningen. Skolen følger i tillegg 23/5-regelen for å bli vurdert for opptak til fagskole.

Dersom kandidaten er realkompetansevurdert i spesiell studiekompetanse og har fått karakter bestått/ikke bestått, tilrettelegger skolen for at kandidaten kan ta en test for å kunne oppnå rangeringspoeng på lik linje med andre søkere i fagene matematikk, fysikk og norsk muntlig jf. Forskrift om opptak(...) § 2-6 Rangering av søkere.

Vedlegg 3 *Praksiskandidatordningen*

Tilbyder må implementere fraværsregler for førerbevis i skolens reglement.

Fraværsreglene for førerbevis følger Lokomotivførerutdanningens generelle fraværsregler om 10 % fravær i ett hvert emne. Førerbevis er definert som et eget emne i Studieplanen: «Opplæringen er delt inn i fire emner. Emnene er Førerbevis, Kjøretøy, Infrastruktur og Praksis», og i Forskrift «Skolen anser at 10 % fravær fra ett emne vurderes som for høyt fravær».

Se tidligere vedlegg i søknad 6.1 *Studieplan Lokomotivførerutdanningen* (se punkt 5), samt Vedlegg 2 *Forskrift om opptak gjennomføring og eksamen LOK versjon 4* (se § 1-5 Fremmøte og fravær)

Tilbyder må beskrive hvordan det sikres at de har tilstrekkelig kontroll på kjørelærerne, slik at leverandørens plikter i henhold til kontrakten følges opp.

Norsk jernbaneskole sikrer kvaliteten på gjennomføringen av studentenes praksisperioder på flere måter.

Skolen har inngått samarbeidsavtale med alle foretakene som ønsker å bidra til skolens opplæring. Avtalen sikrer at skolen får tilgang til faglig kompetent opplæringspersonell jf. punkt 3 i Samarbeidsavtale om kjøp av opplæringstjenester for praktisk grunnutdanning av lokomotivførere.

For å bli godkjent som kjørelærer for Lokomotivførerutdanningen må sertifiserte førere ha minimum tre års dokumentert erfaring og delta på kjørelærerkurs i regi av skolen.

Skolen gjennomfører årlige kjørelærersamlinger for godkjente kjørelærere. Alle kjørelærere har plikt til å møte på samlingene i henhold til samarbeidsavtalen vist over. Skolen fører oversikt over deltakelse på samlingene. Dersom kjørelærere ikke møter på samling, kontakter skolen foretaket og ber om begrunnelse. Dersom kjørelærer ikke har deltatt på årlig samling mister han eller hun godkjenningen til å ha med seg student fra skolen for praksisopplæring. Rektor behandler eventuelle forespørsler fra foretakene og kan gi inntil ett års utsettelse på deltagelse.

Skolen tilbyr ekstra samlinger for kjørelærere som ikke har hatt anledning til å gå på ordinære samlinger.

Skolen gjennomfører kontroller. Når skolen mottar oversikt over tildelte kjørelærere for studentenes praksisperiode, sjekkes tildelte kjørelærere opp mot skolens godkjenningslister. Dersom kjørelærer ikke er godkjent, kontakter skolen kjørelærers arbeidsgiver.

I 2017 skal skolen gjennomføre en større internrevisjon i henhold til ISO 9001:2008 System for kvalitetssikring. Skolen skal revidere leverandører av praksisopplæring. Revisjonen har som formål å undersøke leverandørens rutiner, og å sikre at leverandørene leverer godkjent personell til skolens opplæring. Ved avvik vil skolen sette inn tiltak for å kvalitetssikre leveransen.

Lokomotivførerutdanningen har kontaktlærere for alle kullene på skolen. Kontaktlæreren har et spesielt ansvar for å følge opp student og kjørelærer under Praksis. Fagsjef Praksis er ansvarlig for oppfølging av kontaktlærere i forhold til gjennomføring av øvelseskjøring.

Studenten leverer tilbakemeldingsskjema etter endt praksisperiode, der de vurderer kjørelærerens faglige og pedagogiske kvaliteter. Kontaktlærer og administrasjon følger opp dette.

Student og kjørelærere er begge ansvarlige for å varsle skolen, dersom det er utfordringer med gjennomføring av praksisperioden. Skolen vil kunne gi veiledning, også ved at faglig ansatte veileder under praksisopplæring i tog.

Se tidligere vedlegg i søknad 4.5 b *Kjørelæreravtale*, samt:

Vedlegg 4 *Arbeidsbeskrivelse kontaktlærer Lokomotivførerutdanningen*

Vedlegg 5 *Kravspesifikasjon til undervisningspersonell*

Vedlegg 6 *Informasjon til kjørelærere*

Vedlegg 7 *Sjekkliste for informasjon til studentene i forbindelse med øvelseskjøring*

Vedlegg 8 *Tilbakemeldingsskjema*

Tilbyder må oppgi forholdstall mellom antall lærere og antall studenter i kravspesifikasjonen

Ut fra planlagt opplæringsløp har vi delt opp forholdstall i teoriundervisning og praksis. Skolen legger opp til at forholdstallene er som vist under.

Teoriundervisning: En instruktør per klasse (1:24)

Praksis: *Øvelseskjøring*: En kjørelærer per student (1:1) og *Skifting*: En instruktør per 8 studenter (1:8)

Vedlegg 5 *Kravspesifikasjon til undervisningspersonell*

Tilbyder må ta inn bestemmelser om fritak og innpassing i forskrift

Skolen viser til § 2-7 Innpassing og fritak fra emner i Vedlegg 2 *Forskrift om opptak gjennomføring og eksamen LOK versjon 4*.

Tilbyder må beskrive konsekvensene av brudd på § 1-4, samt hvem som eventuelt fatter vedtak i slike saker, og informere om klageadgangen.

Skolen viser til punkt 12, 13 og 14 i § 1-4 Studentens plikter i Vedlegg 2 *Forskrift om opptak gjennomføring og eksamen LOK versjon 4*.

Tilbyder må sørge for at viktige detaljer fra fagskoleloven ikke utelates, for eksempel om annullering, utestenging og bortvisning.

Skolen viser til § 3-10 Annullering, bortvisning og utestenging i Vedlegg 2 *Forskrift om opptak gjennomføring og eksamen LOK versjon 4*.

Tilbyder må rette opp feil i henvisninger

Skolen har rettet opp feil i henvisninger, se Vedlegg 2 *Forskrift om opptak gjennomføring og eksamen LOK versjon 4*.

Tilbyder bør presisere i styrevedtektene at undervisningen skal være i samsvar med gjeldende lover og forskrift, og NOKUTs godkjenning.

Skolen viser til § 9, punkt 1 i vedlegg 10 *Styrevedtekter Jernbanedirektoratet 2017 Godkjent*.

Tilbyder bør sørge for at det går frem av forskriften hvilke vedtak som er enkeltvedtak, og vise til klageretten og kapittelet om klagebehandling under hver bestemmelse som omhandler enkeltvedtak.

Skolen viser til § 4-1 Generelt om saksbehandling i Vedlegg 2 *Forskrift om opptak gjennomføring og eksamen LOK versjon 4*.

Tilbyder bør kopiere lovtekst om annullering, utestengning og bortvisning.

Skolen viser til § 3-10 Annullering, bortvisning og utestenging i Vedlegg 2 *Forskrift om opptak gjennomføring og eksamen LOK versjon 4*.

Tilbyder bør presisere at det oppnevnes nye sensorer ved ny sensur etter klage.

Skolen viser til § 3-8 Sensur i Vedlegg 2 *Forskrift om opptak gjennomføring og eksamen LOK versjon 4*.

Skolens eier har i tillegg revidert styrevedtektene etter innspill fra NOKUT. Vi viser til vedlegg 9 *oversikt over revisjoner i styringsordning*, og vedlegg 10 *Styrevedtekter Jernbanedirektoratet 2017 Godkjent*.

5.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Det mest substansielle kravet vårt gjald hvordan skolen har tiltrekkelig styring på kjørelærerne og sikrer at leverandørens plikter i henhold til kontrakten følges opp. Dette har skolen gjort detaljert rede for i sitt tilsvarende vedlegg. Skole gjør også rede for det følgende:

«I 2017 skal skolen gjennomføre en større internrevisjon i henhold til ISO 9001:2008 System for kvalitetssikring. Skolen skal revidere leverandører av praksisopplæring. Revisjonen har som formål å undersøke leverandørens rutiner, og å sikre at leverandørene leverer godkjent personell til skolens opplæring. Ved avvik vil skolen sette inn tiltak for å kvalitetssikre leveransen.»

Vi anser at den redegjørelsen skolen har gitt angående relkompetansevurdering, fraværsregler, oppfølging av kjørelærere/praksisveiledere og forholdstall mellom undervisningspersonell og studenter er tilfredsstillende, og at alle krav nå er oppfylt.

Konklusjon

Ja, kravene er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

5.3 Endelig konklusjon fra de sakkyndige

Utdanningen anbefales godkjent.

5.4 NOKUTs tilleggsvurdering

NOKUT har vurdert tilsvaret. Vi finner at de grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning nå er tilfredsstillende oppfylt.

6 Vedtak

NOKUT anser de faglige kravene for godkjenning av *lokomotivførerutdanning*, 60 fagskolepoeng stedbasert undervisning, ved Norsk jernbaneskole, som oppfylt. NOKUT godkjenner derfor utdanningen.

Vedtaket gjelder utdanningen slik den er beskrevet i søknaden vi mottok til søknadsfristen 15. september 2016 av søknadsdato og i tilsynsrapporten.

Vedtaket gjelder for studiestedet Oslo.

Vedtaket er fattet med hjemmel i

- lov om fagskoleutdanning § 2
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-1 (1)

7 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- søknad mottatt 15. september 2017, NOKUTs saksnummer 16/00732-3
- ettersendt forskrift m.m. fra Norsk jernbaneskole, NOKUTs saksnummer 16/00732-19
- uttalelse fra Statens jernbanetilsyn, NOKUTs saksnummer 16/00732-20
- tilsvar fra Norsk jernbaneskole mottatt 19. september 2017, NOKUTs saksnummer 16/00732-25

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Kravene til sakkyndige står oppført i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2. De sakkyndige skal vurdere om søknaden oppfyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften kapittel 3.

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

- **Konsulent Rolf Greijer, RailSafe Education & Consulting AB, Sverige**
Rolf Greijer ble utdannet som lokomotivfører i 1976, og han har tatt en rekke eksamener som instruksjonsfører. I tillegg har han tatt lærerkurs 2 og i 2005 avla han eksamen ved Tuff ledarskapstrening i Ledarskapsprogrammet. Greijer har bred arbeidserfaring som lokomotivfører og har også hatt personalansvar for lokførere utenfor kontortid. Fra 1980-1992 arbeidet Greijer som lærer for lokomotivfører- og instruktørutdanningen ved SJ-skolan Mjölby. Han har også arbeidet med utdanningsspørsmål ved Järnvägsinspektionen. Greijer har vært sikkerhetssjef og utdanningssjef for Citypendeln AB. I 2006-2007 var han ansatt som utdanningssjef ved Utbildningscenteret i Malmö, hvor oppdraget var å bygge opp en utdanningsevne innenfor jernbanesektoren. Fra 2007-2016 var Greijer ansatt i TCC som utdanningsansvarlig for KY/YH-utdanningen i Hallsberg. I dag driver han en egen virksomhet med konsulent- og utdanningstjenester rettet mot jernbanesektoren. Greijer var sakkyndig for NOKUT da Norsk jernbaneskole ble revidert i 2011-2012.
- **Revisjonsleder Arfinn Tidemand Ruud, NSB Persontog**
Arfinn Tidemand Ruud ble utdannet som ingeniør i reguleringsteknikk i 1977, og tok siden hovedfag i kjernefysikk (cand. Scient) ved Fysisk institutt i 1984. Han har arbeidet som lærer ved Drammen Yrkesskole og som lektor ved Drammen Tekniske fagskole. Han har vært ansatt som ingeniør ved Fysisk institutt og som prosessingeniør ved Kværner Eureka, hvor han blant annet arbeidet med opplæring av personell på utstyret som Kværner leverte til papirindustrien. Fra 1997-2011 var Ruud ansatt som avdelingsleder/sjefingeniør i Arbeidstilsynet i Drammen. Her ledet han også et landsomfattende kompetansenettverk innen kjemi/støy/inneklima. I 2011 ble Ruud ansatt i NSB Persontog, hvor han arbeider med regelverk innen trafiksikkerhet og med revisjoner. Han er blant annet ansvarlig for å implementere kravdokument for opplæringen av togpersonell i Persontogs styringssystem, for oppfølging av sensorer på NSB Kompetansesenter, samt for å evaluere den interne opplæringen av togpersonell i NSB Persontog.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til tilbyder som kan medføre inhabilitet. De sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.